

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 16. april 2026

Sag 92/2025

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Ulla Degnegaard, beskikket)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Østre Landsrets 22. afdeling den 3. juli 2025 (S-7-21).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Apostoli og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

T har nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ændres, således at hovedforhandlingen i ankesagen ikke kan gennemføres i hans fravær.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Sagsfremstilling

T blev ved anklageskrift af 21. februar 2019 tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 299 a, jf. lov om forretningshemmeligheder § 4, stk. 1, jf. tidligere gældende bestemmelser i markedsføringsloven (forhold 1), ved den 23. februar 2016 ulovligt at have erhvervet forretningshemmeligheder tilhørende X A/S.

Endvidere blev han tiltalt for forsøg på overtrædelse af straffelovens § 299 a, jf. lov om forretningshemmeligheder § 4, stk. 2, jf. de tidligere gældende bestemmelser i markedsførings-

loven, jf. straffelovens § 21 (forhold 2), ved i forening med T2 i perioden fra ca. januar 2016 til maj 2016 at have forsøgt at videregive flere af X A/S' forretningshemmeligheder til en konkurrerende polsk virksomhed.

Endelig blev han tiltalt for bedrageri efter straffelovens § 279 (forhold 3).

Sagen blev behandlet over 15 retsdage i perioden fra september til december 2020. T gav møde de første tre retsdage, hvorefter han med rettens samtykke udeblev fra de resterende retsmøder bortset fra den 2. november 2025, hvor han afgav supplerende forklaring via videokonference.

Ved Retten i Helsingørs dom af 22. december 2020 blev han fundet skyldig i forhold 1 og 2 og frifundet i forhold 3.

T, der er tysk statsborger, blev straffet med fængsel i 2 år samt udvist af Danmark med et indrejseforbud for bestandig. Han havde under sagen været frihedsberøvet den 10. maj 2016 og igen fra den 12. maj til den 14. juni 2016.

Sagen mod T2, som alene var tiltalt i sagens forhold 2, blev afvist med henvisning til, at der ikke var dansk straffemyndighed.

T ankede dommen med påstand om frifindelse i sagens forhold 1 samt afvisning, subsidiært frifindelse i sagens forhold 2. Anklagemyndigheden kontraankede med påstand om skærkelse og – for så vidt angik T2 – med påstand om hjemvisning.

Ankesagen har været berammet til hovedforhandling i landsretten til påbegyndelse i henholdsvis oktober 2022, oktober 2023 og september 2024, men måtte hver gang udsættes i medfør af retsplejelovens § 855, jf. § 917, stk. 1, idet T havde lovligt forfald som følge af helbredsmæssige forhold. I juni 2025 besluttede landsretten at beramme hovedforhandlingens første retsdag til foretagelse i juli 2025. Ved brev af 11. juni 2025 oplyste T, at han ikke kunne give møde som følge af sin psykiske tilstand. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om, at ankesagen blev afvist, subsidiært at sagen blev fremmet i Ts fravær. T nedlagde påstand

om, at ankesagen blev udsat på ubestemt tid, subsidiært at sagen blev udsat, indtil der er truffet afgørelse i straffesagen mod medtiltalte T2.

Ved Østre Landsrets kendelse af 3. juli 2025 bestemte landsretten, at hovedforhandlingen i ankesagen kunne gennemføres uden Ts tilstedeværelse og berammede hovedforhandlingen over fem retsdage til foretagelse i oktober 2025. Af landsrettens kendelse fremgår bl.a.:

”Ankesagen har været berammet til hovedforhandling i landsretten til påbegyndelse i henholdsvis oktober 2022, oktober 2023 og september 2024, men har måttet udsættes grundet tiltaltes psykiske tilstand.

Ankesagen vedrørende tiltalte T og en medtiltalt blev således første gang berammet til hovedforhandling over 9 retsdage til påbegyndelse den 24. oktober 2022, der på baggrund af en lægeerklæring modtaget fra tiltalte blev aflyst ved retsbog af 21. oktober 2022.

Ankesagen vedrørende tiltalte T og en medtiltalt blev herefter berammet til hovedforhandling over 5 retsdage til påbegyndelse den 25. oktober 2023, men på baggrund af en lægeerklæring og en lægeattest modtaget fra tiltalte blev hovedforhandlingen for så vidt angår tiltalte T aflyst ved et retsmøde den 25. oktober 2023. Samtidig blev det besluttet at udskille sagen mod medtiltalte, der blev afgjort ved dom af 6. november 2023.

Af retsbogen fra retsmødet fremgår bl.a. vedrørende tiltalte T:

”Retsformanden bemærkede [...], at landsretten vedrørende tiltalte T har modtaget en tysk lægeerklæring af 23. oktober 2023 og en lægeattest af 24. oktober 2023, der til dels var på tysk, som begge i relevant omfang blev oversat til dansk ved brug af tolk.

Advokat Ulla Degnegaard oplyste, at hun ikke på nuværende tidspunkt kunne angive varigheden af tiltalte Ts sygdom og hvornår det kan forventes, at han vil være i stand til at rejse til Danmark for at deltage i ankesagen.

Advokat Ulla Degnegaard anmodede om, at sagen vedrørende tiltalte T udsættes og omberammes, da tiltalte T har dokumenteret lovligt forfald.

Anklageren protesterede herimod og anmodede om, at tiltalte Ts anke afvises og sagen fremmes som en udmålingsanke, da lægeattesten efter anklagemyndighedens opfattelse ikke dokumenterede lovligt forfald.

Efter votering besluttede landsretten at imødekomme forsvarerens anmodning om udsættelse og omberammelse af sagen vedrørende tiltalte T.

Anklageren anmodede om, at T ved eventuel sygdom i forbindelse med en ny hovedforhandling skal indgive en speciallægeerklæring til dokumentation af lovligt forfald.

Advokat Ulla Degnegaard tilkendegav på retsformandens forespørgsel, at hun vil søge afklaret, hvornår ny hovedforhandling vedrørende tiltalte T kan berammes.”

Da det ikke var muligt at få oplyst, hvornår tiltalte ville kunne give møde, besluttede landsretten – med henblik på at få sagen berammet – ved retsbog af 14. februar 2024 at anmode om en lægeerklæring fra en speciallæge i psykiatri.

Af retsbogen af 14. februar 2024 fremgår:

”Ved byrettens dom af 22. december 2020 blev tiltalte T idømt 2 års fængsel og udvist af Danmark for bestandig. De forhold, som tiltalte blev fundet skyldig i, havde fundet sted i 2016. Dommen blev anket af tiltalte med påstand om frifindelse i forhold 1 og afvisning, subsidiært frifindelse i forhold 2. Anklagemyndigheden ankede efterfølgende dommen til skærpelse.

Sagen blev berammet til hovedforhandling i landsretten i oktober og november 2022, der imidlertid måtte udsættes grundet tiltaltes sygdom. Sagen blev herefter berammet på ny til foretagelse i oktober og november 2023, der imidlertid også måtte udsættes grundet tiltaltes sygdom.

Sagen afventer en eventuel tilskæring af sagen samt oplysninger om, hvornår tiltalte må forventes at kunne deltage i hovedforhandlingen. Senest har tiltalte i januar 2024 oplyst, at han ikke kan oplyse et tidspunkt for forventet bedring af sit helbred.

Af hensyn til sagens fremme og under hensyn til indholdet af de modtagne lægelige oplysninger skal landsretten udbede sig yderligere oplysninger om tiltaltes helbred.

Landsretten skal anmode om at modtage en lægeerklæring fra en speciallæge i psykiatri, der beskriver tiltaltes sygdomsforløb, som hidtil har forhindret tiltalte i at give møde. Erklæringen skal endvidere indeholde en nærmere vurdering af, hvornår og under hvilke omstændigheder det vil være muligt for tiltalte at gennemføre straffesagen. Det kan herved tages i betragtning, at tiltaltes tilstedeværelse under hovedforhandlingen eventuelt kan begrænses.

Speciallægeerklæringen skal være landsretten i hænde senest den 13. marts 2024.”

Fristen for indlevering af speciallægeerklæringen blev efterfølgende forlænget på tiltaltes anmodning.

Landsretten modtog herefter den 4. april 2024 endnu en erklæring fra tiltaltes behandlende læge, der fortsat ikke kunne oplyse, hvornår tiltalte ville være i stand til at give møde i retten.

Anklagemyndigheden påstod på den baggrund tiltaltes anke afvist i medfør af principperne i retsplejelovens § 920, stk. 2, og henviste til UfR 2019.492H.

Ved retsbog af 16. maj 2024 besluttede landsretten at beramme sagen på ny. Af retsbogen fremgår bl.a.:

”Der fremlagdes mail af 4. april 2024 fra advokat Ulla Degnegaard vedhæftet lægeerklæring af 3. april 2024 vedrørende tiltalte T og mail af 22. april 2024 fra anklagemyndigheden.

Landsretten bemærker indledningsvis, at fristen for indlevering af lægeerklæring efter anmodning blev forlænget, og landsretten skal beklage, at anklagemyndigheden ikke er blevet orienteret herom.

Lægeerklæringen blev indhentet bl.a. med henblik på at få sagen berammet, og indholdet af lægeerklæringen giver ikke grundlag for på nuværende tidspunkt at afvise tiltaltes anke i medfør af princippet i retsplejelovens § 920, stk. 2, som anført af anklagemyndigheden.

Landsretten finder derimod grundlag for at beramme sagen, der – grundet sagens hidtidige forløb – bør ske snarest belejligt. Der skal ifølge den senest indsendte tidsplan afsættes 5 dage til hovedforhandlingen, og landsretten kan tilbyde følgende dage:
...”

Sagen blev herefter berammet til hovedforhandling over 5 retsdage til påbegyndelse den 4. september 2024.

Forud for hovedforhandlingen indsendte tiltalte på ny en lægeerklæring fra tiltaltes behandlende læge, ifølge hvilken tiltalte ikke kunne give møde under hovedforhandlingen.

Anklagemyndigheden påstod tiltaltes anke afvist, idet lægeattesten efter anklagemyndighedens opfattelse ikke opfyldte betingelserne, navnlig set i lyset af landsrettens retsbog af 14. februar 2024. Derudover påstod anklagemyndigheden anken afvist i medfør af principperne i retsplejelovens § 920, stk. 2, idet der ikke var udsigt til, at den tiltalte ville give møde i forbindelse med en ny berammelse. Anklagemyndigheden henviste i øvrigt til UfR 2019.492H.

Da det ikke hidtil havde været muligt for tiltalte eller tiltaltes behandlende læge at oplyse, hvornår tiltalte ville være i stand til at give møde i retten, besluttede landsretten at udbede sig en ”second opinion” af tiltaltes helbred. Af landsretten retsbog af 17 september 2024 fremgår følgende:

”Der fremlagdes lægeattest af 16. august 2024, hvoraf fremgår bl.a., at tiltalte lider af tilbagevendende depressiv lidelse med angst, søvnforstyrrelse, overspændthed, mangel på drive og nedtrykt humør. Det kan desuden ikke udelukkes, at tiltalte er selvmordstruet. Det er ikke muligt for lægen at oplyse, hvornår tiltalte vil være i stand til at møde i retten.

Anklagemyndigheden har i mail af 2. september 2024 påstået sagen afvist i medfør af principperne i retsplejelovens § 920, stk. 2, idet der ikke er udsigt til, at tiltalte vil give møde i forbindelse med en ny berammelse.

Ved byrettens dom af 22. december 2020 blev tiltalte T idømt 2 års fængsel og udvist af Danmark for bestandig. De forhold, som tiltalte blev fundet skyldig i, fandt sted i 2016. Dommen blev anket af tiltalte med påstand om frifindelse i forhold 1 og afvis-

ning, subsidiært frifindelse i forhold 2. Anklagemyndigheden ankede efterfølgende dommen til skærpe.

Ankesagen har været berammet til hovedforhandling i landsretten til påbegyndelse i henholdsvis oktober 2022, oktober 2023 og september 2024, men har måttet udsættes grundet tiltaltes psykiske tilstand.

Det har hidtil ikke været muligt for den behandlende læge at oplyse, hvornår tiltalte vil være i stand til at give møde i retten, og af hensyn til sagens fremme og under hensyn til indholdet af de modtagne lægelige oplysninger skal landsretten udbede sig en ”second opinion” af tiltaltes helbred.

Landsretten skal således anmode om at modtage en erklæring fra en speciallæge i psykiatri, der ikke tidligere har undersøgt eller behandlet tiltalte. Erklæringen skal indeholde en beskrivelse af tiltaltes sygdomsforløb, som hidtil har forhindret tiltalte i at give møde i oktober 2022, i oktober 2023 og i september 2024. Erklæringen skal endvidere indeholde en redegørelse for den behandling, som tiltalte har modtaget i perioden fra april 2024 og frem til den berammede hovedforhandling i september 2024.

Erklæringen skal endvidere indeholde en vurdering af

- om der er udsigt til en bedring af tiltaltes tilstand og i givet fald inden for hvilken tidshorisont,
- om tiltaltes deltagelse i hovedforhandlingen vil være forsvarlig, og
- om tiltalte vil være i stand til at forstå og følge hovedforhandlingen.

Speciallægeerklæringen skal være landsretten i hænde senest den 31. oktober 2024.”

Fristen for indlevering af speciallægeerklæringen blev efterfølgende forlænget flere gange, og den 7. marts 2025 modtog landsretten en erklæring af 28. februar 2025 udarbejdet af speciallæge i psykiatri og psykoterapi, dr. med. Jana Höpfner.

Af speciallægeerklæringen fremgår bl.a.:

”Das Gutachten stützt sich auf die Ihnen bereits vorliegenden Bescheinigungen der behandelnden Ärzte Dr, med. Hamm und Dr. med. Kupsch, sowie auf die Exploration und Untersuchung, einschließlich Testdiagnostik, des Probanden in der Abteilung für Psychiatrie und Psychotherapie am Klinikum Mutterhaus der Borromäerinnen GmbH am 18.02.2025 von 14.00-17.30 Uhr.

...

Fragestellung:

Mit dem schriftlichen Sachverständigengutachten sollen laut Anforderung des Landgerichts Kopenhagen folgende Fragen beantwortet und zu folgenden Punkten Stellung bezogen werden:

1. Beschreibung der Krankengeschichte unter Schilderung der Gründe, die Herrn T gehindert haben, im Oktober 2022, Oktober 2023 und September 2024 zur Verhandlung zu erscheinen.
2. Art der Behandlung seit April 2024 bis September 2024?
3. inwieweit besteht Aussicht auf Verbesserung des Zustandes des Herrn T und wenn, in welchem zeitlichen Rahmen?
4. ist die Teilnahme des Herrn T an der Hauptverhandlung aus medizinischer Sicht zu vertreten und wird Herr T in der Lage sein, die Hauptverhandlung zu verstehen und ihr zu folgen?

Es wurden von mir auch die Besonderheiten der Interaktion im Gutachtenprozess angemessen berücksichtigt. Insbesondere sind systematische Wahrnehmungsverzerrungen im diagnostischen Prozess reflektiert und möglichst eliminiert worden.

Die Begutachtung umfasst unterschiedliche diagnostische Ebenen, welche mit den jeweils angemessenen Methoden erhoben worden sind. Dabei ist zu beachten, dass die derart erhobenen Befunde so reliabel, valide und objektiv wie möglich sind. Wenn im Rahmen der Validierung Widersprüche und relevante Verfälschungstendenzen erkannt worden sind, sind diese transparent gemacht worden, und es ist aufgezeigt worden, wie sich diese auf die gutachterliche Wertung auswirkt.

Beurteilt wurde auch, inwieweit die indizierten therapeutischen und / oder rehabilitativen Maßnahmen adäquat durchgeführt worden sind und welche Effekte diese Interventionen gezeigt haben. Auf dieser Basis und auf Grund der Ergebnisse des Gutachtens werden die Prognose der möglichen Erkrankung bewertet und gegebenenfalls indizierte therapeutische oder rehabilitative Maßnahmen empfohlen.

...

3. Krankheitsvorgeschichte

Weder somatische noch psychiatrische Erkrankungen vorbekannt, bis 2016 keinerlei psychiatrische Vorstellungen. Derzeit bei Dr. med. Kupsch, Arzt für Psychiatrie, psychosomatische Medizin und Psychotherapie, sowie Psychoanalyse, in psychotherapeutischer Behandlung unter den Diagnosen einer Depression und einer Posttraumatischen Belastungsstörung. Zuvor bei Dr. med. Hamm, Facharzt für Psychiatrie und Psychotherapie, sowie Neurologie. Einmalig stationär in Psychiatrischer Klinik Dr. Amelung. Die Vorstellung, erneut stationär sein zu müssen, setze ihn zusätzlich unter Druck, löse massive Ängste aus, er könne sich dies nicht mehr vorstellen. Mehrfach im Gespräch fragt er halb ernst, halb im Scherz, ob ich ihn hier auch sicher wieder gehen lasse.

...

5. Medikamentenanamnese

Mirtazapin, aktuell in zugelassener Höchstdosis 45 mg.

In Bedarf Lorazepam (bei Angst, Anspannung, Agitiertheit).

...

8. Diagnostische Einschätzung nach ICD10

...

Zusammenfassend lässt sich also festhalten: Herr T leidet aktuell unter psychischen Störungen mit Krankheitswert nach ICD-10, nämlich unter einer

F33.2 schweren rezidivierenden Depression und einer

F43.1 Posttraumatischen Belastungsstörung mit Tendenz der Chronifizierung,

F10.1 schädlicher Gebrauch von Alkohol im Sinne einer Selbstmedikation.

Abschließende Stellungnahme

Mit dem schriftlichen Sachverständigengutachten sollten laut Anforderung des Landgerichts Kopenhagen vom 13.11.2023 folgende Fragen beantwortet und zu folgenden Punkten Stellung bezogen werden:

1. Beschreibung der Krankengeschichte unter Schilderung der Gründe, die Herrn T gehindert haben, im Oktober 2022, Oktober 2023 und September 2024 zur Verhandlung zu erscheinen.

Vor 2016 gibt es keinen Hinweis dafür, dass Herr T bereits psychiatrisch erkrankt gewesen sein könnte. Er sei zuvor nicht in psychiatrischer oder psychotherapeutischer Behandlung gewesen, beschreibt keinerlei Symptomatik, die auf eine bereits bestehende Pathologie hindeuten könnte.

Am 16.08.2016 kommt es notfallmäßig zur ambulanten Erstvorstellung bei Dr. Hamm, welcher eine schwere depressive Episode diagnostiziert. Ebenso ist der Alkoholmissbrauch bereits dort beschrieben, am ehesten im Sinne einer Selbstmedikation. Beschrieben werden damals bereits überwertige Ängste, katastrophisierendes Denken und pathologisches Grübeln, Schlafstörungen, Einbruch des Selbstwertes und des Gefühls der Selbstwirksamkeit, Zukunfts- und Existenzängste. Er fühle sich rastlos, berichtet auch über Suizidgedanken, wirkt allerdings ausreichend bündnisfähig, so dass zunächst die ambulante Weiterbehandlung vereinbart wird. Die diagnostische Einordnung erfolgt zunächst noch als depressive Anpassungsstörung, woraus sich ergibt, dass damals der Eindruck des reaktiven bestand und keine entsprechende psychiatrische Krankengeschichte anamnestisch zu erheben war. Im späteren Verlauf erfolgt dann die offenbar auch eine Einstellung auf Mirtazapin in wechselnden Dosierungen von 15 bis 45 mg, einhergehend mit der Diagnose einer nun rezidivierend depressiven Erkrankung mit Zuspitzungen in Form von schweren depressiven Episoden.

Am 21.09.2022 meldet er sich erneut notfallmäßig bei Dr. Hamm: er fühle sich rest- und ruhelos, schlafe nachts nur noch bis 2.00 oder 3.00 Uhr. Er habe bereits „Vorkerungen“ getroffen, fühle sich „ohnmächtig“ und „hilflos“, grübele, tigere agi-

tiert umher. Verstärkter Alkoholkonsum. Die Einschätzung erfolgt nun erneut als schwere depressive Episode und bei entsprechend deutlich depressiv verschobener Psychopathologie und suizidalen Ideationen erfolgt eine dringende Einweisung in die Privatklinik Dr. Amelung. Es ist überzeugend dokumentiert, dass die Teilnahme einer Gerichtsverhandlung im Oktober 2022 Herrn T aus medizinischen Gründen nicht möglich war.

Der stationäre Aufenthalt in der Privatklinik Dr. Amelung erfolgt vom 17.10.-18.11.2022 unter den Diagnosen einer rezidivierend depressiven Störung (F33.2) mit schwerer depressiver Episode, einem Schädlichen Gebrauch von Hypnotika (F13.1). Die Entlassung erfolgt ausdrücklich in teilremittiertem und arbeitsunfähigem Zustand, die dringende zeitnahe ambulante psychiatrische und psychotherapeutische Weiterbehandlung und Fortführung der Medikation werden dringend angeraten. Der Behandlungsverlauf sei durch die häufigen Affekteinbrüche und die ausgeprägten Ängste erschwert gewesen. Als Krankheitsaufrechterhaltender Faktor wird die anhaltende Konfrontation mit dem Gerichtsverfahren und der daraus entstehenden Belastungen identifiziert. Es wird die Medikation mit Mirlazapin fortgesetzt und als alternative Bedarfsmedikation (alternativ zu mit Suchtpotential assoziierten Benzodiazepinen) Promethazin 25 mg erfolgreich eingesetzt.

Ab dem 28.02.2022 erfolgt die psychotherapeutische Weiterbehandlung im ambulanten Setting durch Dr. med. W. Kupsch. Dieser bestätigt die vorgenannte Diagnose der schweren Depression und stellt seinerseits im weiteren Behandlungsverlauf zusätzlich die Diagnose einer posttraumatischen Belastungsstörung (F43.1). Die Therapie erfolgt weiterhin ambulant mit bedarfsadaptierter Frequenz der einzelnen Sitzungen. Parallel erfolgt weiterhin durchgehend die antidepressive Medikation mit Mirtazapin.

Im Oktober 2023 attestiert Herr Dr. med. Kupsch eine „akute Verschlechterung der Symptomatik“ mit der Notwendigkeit einer Intensivierung von Pharmakound Psychotherapie. Er sieht „aus gesundheitlichen Gründen“ keine Reise- und Verhandlungsfähigkeit seines Patienten gegeben.

Im September 2024 verfasst Dr. med. Kupsch eine detaillierte fachpsychiatrische Bescheinigung, in welcher er schlüssig und glaubhaft Symptomatik, Krankheitsgeschichte und diagnostische Einordnung darlegt. Er erklärt nachvollziehbar den Zusammenhang zwischen schwer depressiven Zuspitzungen mit ängstlichdepressivem, agitiertem und hoffnungslos-suizidalem Syndrom-Komplex und den jeweils anstehenden Verhandlungsterminen, welche eine Konfrontation mit dem Ort des Traumas und mit inhaltlichem Bezug zum traumatischen Erlebnis unauflösbar verknüpfen. Er schreibt „Die genannte psychische Reaktionsbereitschaft ist zur Zeit unverändert, so dass mit einem Rezidiv der Störung bei Vorliegen geeigneter Bedingungen zu rechnen ist“ und nennt den Bedarf einer „ätiologisch-kausal ansetzenden Langzeittherapie“ als einzig geeignetes Mittel, um neben der Medikation eine Veränderung der Reaktionsbereitschaft erreichen zu können. Dem muss ich mich anschließen: der Therapieverlauf wird durch die offenbar jeweils in jährlichem Abstand angesetzten Verhandlungsterminen entsprechend erschwert und eine Chronifizierung und Verfestigung der Symptomatik aus medizinischer Sicht begünstigt.

2. Art der Behandlung seit April 2024 bis September 2024?

Die Behandlung erfolgt weiterhin bei Dr. med. W. Kupsch ambulant psychotherapeutisch (siehe oben). Die medikamentöse Therapie wird ohne Unterbrechung fortgesetzt. Dies entspricht insgesamt einer absolut leitliniengerechten Therapie.

3. inwieweit besteht Aussicht auf Verbesserung des Zustandes des Herrn T und wenn, in welchem zeitlichen Rahmen?

Da die depressive Symptomatik und selbstverständlich auch die posttraumatische sich reaktiv auf den damaligen Aufenthalt in Dänemark und die dort traumatisch erlebte Missbrauchssituation in Gefangenschaft beziehen, ist durch jeden neu angesetzten Termin eine erneute Labilisierung zu erwarten. Dies im Rahmen einer Psychotherapie zu bearbeiten, erfordert Zeit. Die therapeutischen Möglichkeiten sind im Rahmen der weiterhin in der Schwebe bleibenden rechtlichen Situation begrenzt: Bei jedem angesetzten Termin droht der Proband zuvor reaktiv in eine schwere depressive Phase zu rutschen, eine Verhandlungsfähigkeit ist so nicht gegeben, eine ausreichende kognitive Verarbeitung, wie sie die Teilnahme an einer Verhandlung erfordert, ist dem Probanden in solchen Zuspitzungen nicht möglich, suizidale Zuspitzungen drohen, bis hin zu potentiellen Handlungsimpulsen im Rahmen einer Übererregbarkeit, Hoffnungslosigkeit und erlebten Ohnmacht.

4. ist die Teilnahme des Herrn T an der Hauptverhandlung aus medizinischer Sicht zu vertreten und wird Herr T in der Lage sein, die Hauptverhandlung zu verstehen und ihr zu folgen?

Die Antwort auf diese Frage ergibt sich aus dem zuvor Beschriebenen: aktuell und bis auf Weiteres ist nicht davon auszugehen, dass Herr T zu einem festgesetzten Termin den Zustand einer ausreichenden Belastbarkeit erreicht, um an der Hauptverhandlung teilnehmen oder gar ihr kognitiv folgen zu können. Somit bleibt er weiterhin diesbezüglich krankheitsbedingt verhandlungsunfähig. Da die Prognose wesentlich vom weiteren Therapieverlauf, den introspektiven Fähigkeiten des Probanden und den psychosozialen Belastungsfaktoren bestimmt ist, lässt sich hierüber keine verlässliche Aussage machen. Als gesichert kann festgehalten werden, dass bereits ein prolongierter Krankheitsverlauf und eine entsprechende Chronifizierung eingetreten sind. Die von mir durchgeführte Persönlichkeitsdiagnostik stützt den klinischen Eindruck, dass zumindest in Ansetzen bereits eine Persönlichkeitsänderung nach Extrembelastung bestehen könnte. Die Sicherung dieser Einschätzung muss allerdings dem psychotherapeutischen Behandler im Verlauf überlassen werden, da das Ausmaß und die Signifikanz der Symptomatik im Alltag im Rahmen eines einzelnen Begutachtungstermins über die psychometrische Testung hinaus kaum objektivierbar sind.”

Anklagemyndigheden har påstået tiltaltes anke afvist og anført bl.a.:

”Som jeg forstår speciallægeerklæringen, så er den overordnede diagnose for T, at han lider af svær depression, PTSD og angst.

Symptomerne behandles med antidepressiv medicin, samtale- /terapiforløb og indimellem selvmedicinering i form af alkoholindtagelse. Bortset fra en enkelt indlæggelse er alle behandlinger foregået ambulante.

Som en del af årsagen til den psykiske tilstand er der henvist til, at T angiveligt efter sine egne oplysninger skulle have været udsat for et seksuelt overgreb i fængslet i forbindelse med sin varetægtsfængsling i maj 2016. Oplysningerne herom var ikke fremme i forbindelse med hovedforhandlingen i byretten, men er angivet i senere udtalelser i forbindelse med aflysningerne i landsretten.

Berømmelse af ny hovedforhandling i landsretten, udløser eller forstærker efter det oplyste, symptomerne forårsaget af de ovenfor nævnte diagnoser.

Der er derfor for indeværende ikke en endelig vurdering af, hvornår en hovedforhandling vil kunne gennemføres i Danmark, idet det i høj grad afhænger af, hvorvidt T responderer på (den ambulante) behandling.

Jeg skal på baggrund af erklæringen fortsat påstå Ts anke afvist.

Jeg bemærker indledningsvis, at det er T, der har anket byrettens fældende dom, i hvilken han blev idømt fængsel.

For så vidt angår den fremlagte lægeerklæring, så lægger jeg navnlig vægt på, at der er tale om en noget diffus tilstand, som lægeerklæringen beskriver. Konklusionerne er navnlig baseret på T egne oplysninger til lægen.

For så vidt angår oplysningerne om en muligt overgreb, der skulle have udløst/forårsaget diverse traumer, så skal jeg bemærke, at denne påstand ikke er fremført under sagen, ligesom det fremgår af retsbogen fra grundlovsforhøret, at T blev fængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, hvorfor det må antages, at hans omgang med andre medindsatte har begrænset. Jeg kan på den baggrund stille mig tvivlende over for indholdet af påstanden, der i øvrigt heller ikke ses anmeldt eller nærmere beskrevet.

Jeg skal yderligere anføre, at T, på trods af et muligt overgreb, har været i stand til at give møde under hele hovedforhandlingen i byretten, og at der ikke fra anklagemyndighedens side er påstået varetægtsfængsling i forbindelse med sagens behandling i landsretten. Der er således alene tale om, at der skal være tilstedeværelse fra tiltaltes side på samme måde som i byretten.

Jeg skal herudover påstå anken afvist i medfør af principperne i retsplejelovens § 920, stk. 2, idet der ikke er udsigt til, at den tiltalte vil give møde i forbindelse med en ny berømmelse. Der kan i øvrigt henvises til [U2019.492HK].

Jeg skal endeligt henvise til mine tidligere fremsatte bemærkninger til landsretten vedrørende spørgsmålet om dokumenteret lovligt forfald.”

Forsvareren har protesteret mod afvisning af tiltaltes anke og anført:

”Jeg har gennemgået speciallægeerklæringen og Statsadvokatens bemærkninger af 19. marts 2025.

T har fremskaffet den speciallægeerklæring, som landsretten har bedt om. Desværre er det efter erklæringen ikke muligt at fastsætte et tidspunkt, hvor T vil være i stand til at møde i retten.

Der er ikke grundlag for at betvivle erklæringens indhold.

Det er åbenbart, at psykiske forhold i højere grad må bero på den pågældendes oplysninger, end tilfældet er med fysiske sygdomme.

Statsadvokaten sætter spørgsmål ved det forhold, at T har været udsat for et seksuelt overgreb, mens han var varetægtsfængslet.

Selvom T var undergivet brev- og besøgskontrol udelukker det ikke, at han i et vist omfang har haft fællesskab med andre arrestanter.

Det er meget ydmygende, måske især for en mand, at fortælle om et sådant overgreb. Der er derfor ikke noget selvmodsigende i, at det ikke er blevet anmeldt.

Jeg bemærker i øvrigt, at T ikke var til stede ved alle retsmøder i retten i Helsingør.

T har forud for de berammede retsmøder i landsretten fremsendt en lægeerklæring, som er blevet godkendt af retten.

At der ikke på nuværende tidspunkt kan oplyses, hvornår T kan møde, giver ikke hjemmel til at afvise hans anke.

Dette forhold er ikke omfattet af rpl. § 920 stk. 2.

Forholdet i den nævnte Højesterets dom var en anden, idet der her var fremsendt en lægeerklæring, som landsretten ikke godtog.

Jeg skal derfor protestere imod, at anken afvises på det foreliggende grundlag

Jeg har forståelse for, at det er vanskeligt for landsretten – og for parterne – at afsætte adskillige dage, der muligt må aflyses.

Jeg hører derfor gerne, om landsretten og [anklagemyndigheden] kan tilslutte sig en løsning, hvor der i første omgang kun afsættes en dag i retten.

Statsadvokaten skal på forhånd tilkendegive, at man ikke vil begære varetægtsfængsling under sagen.

Hvis T møder, kan det aftales, at sagen kan gøres færdig uden hans tilstedeværelse.

Det må i så fald være muligt at finde dage til færdiggørelse af sagen, især hvis statsadvokaten frafalder yderligere vidneførsel.

Møder T derimod ikke, er der grundlag for at tage stilling til, om anken herefter skal afvises.”

Landsretten besluttede herefter på ny at beramme sagen således, at hovedforhandlingens dag 1 blev berammet til foretagelse den 3. juli 2025 og med bemærkning om, at første retsdag blev afsat til forelæggelse af sagen samt tiltaltes eventuelle supplerende forklaring, og at sagens øvrige retsdage herefter forventedes berammet.

Ved brev af 11. juni 2025 har advokat Ulla Degnegaard oplyst bl.a.:

”T har meddelt, at han allerede nu med sikkerhed ved, at han ikke vil være i stand til at tage til Danmark og deltage i retsmødet den 3. juli 2025.

Speciallægeerklæringen er tilstrækkelig dokumentation for dette, og han agter derfor ikke at fremsende yderligere lægeerklæring.

...

T anmoder om, at ankesagen udsættes på ubestemt tid.”

For det tilfælde at tiltalte ikke giver møde anmodede landsretten i retsbog af 24. juni 2025 om forsvarerens og anklagemyndighedens skriftlige bemærkninger til, hvorvidt hovedforhandlingen kan og/eller skal gennemføres uden tiltaltes tilstedeværelse, hvis tiltalte ikke møder.

I mail af 24. juni 2025 har anklagemyndigheden anført:

”Supplerende og med henvisning til retsbog af 24. juni 2025 skal jeg anføre, at T er dømt ved Retten i Helsingørs dom af 22. december 2020. Han valgte i forbindelse med domsafsigelsen at anke dommen til landsretten med påstand om frifindelse.

Det var en enig domsmandsret, der dømte ham, ud fra den bevisførelse, der skete i byretten. Det giver derfor ikke mening at gennemføre en ankesag med påstand om frifindelse uden at høre domfældtes forklaring og begrundelse, idet der alternativt blot ville være tale om en fuldstændig dokumentation af den bevisførelse, som skete i byretten.

Landsretten har på spørgsmålet om, hvorvidt hovedforhandlingen kan og/eller skal gennemføres uden tiltaltes tilstedeværelse i sin retsbog henvist til U2001.611H og U2021.1771. I kendelsen fra 2001 fremmes nævningesagen, der ikke har været behandlet i anden instans, uden tiltaltes tilstedeværelse. I den sag gjorde helt særlige omstændigheder sig gældende, idet der var tale om en tiltalt, der dels var omfattet af personkredsen i straffelovens § 16, dels var i en sådan psykotisk tilstand, at hun ikke evnede at følge eller forstå en retssag, og endelig så var hun så farlig – ud fra lægefaglige kriterier – at hun skulle dømmes til anbringelse på Sikringen. T og Ts tilstand kan ikke på nogen måde sammenlignes med den pågældendes kvindes tilstand i 2001-sagen, idet det i højere grad er Ts egne oplysninger til psykiateren, der begrundet psykiaterens diagnose, end det er objektivt konstaterbare forhold.

I afgørelsen fra 2021 bestemmer Højesteret, at der ikke er hjemmel til at fremme ankesagen uden tiltaltes tilstedeværelse - og dette heller ikke, selvom der i kredsretten var sket frifindelse af den tiltalte. I denne sag var der videre tale om en tiltalt, der var i en sådan mental habitus, at der var nedlagt påstand om foranstaltning i psykiatrien. Han var altså ikke fundet egnet til straf. T er ved byrettens behandling fundet egnet til straf. Oplysningerne om, at han i forbindelse med sin varetægtsfængsling skulle have været udsat for et seksuelt overgreb er først anført i forbindelse med ankesagens behandling og er i øvrigt ikke yderligere underbygget – udover Ts egen forklaring. Der er således heller ikke oplysninger i sagen, der på nuværende tidspunkt gør, at han ikke også ved en behandling af sagen i landsretten er egnet til straf i tilfælde af domfældelse.

Det er min opfattelse, at T bevidst unddrager og trænerer landsrettens behandling af den ankesag, som han selv har anlagt. I U2017.1353Ø blev tiltaltes anke afvist, da retten vurderede, at den tiltalte bevidst unddrog sig forkyndelse af indkaldelse til hovedforhandlingen og at der således forelå omstændigheder, som ganske måtte lige-stilles med de i retsplejeloves § 920, stk. 3, nævnte hindringer for forkyndelse. Jeg er fuldt ud opmærksom på, at der ikke er problemer med (udenlandsk) forkyndelse for T, men det er min vurdering, at de nu efterhånden talrige sygemeldinger og lægeerklæringer tjener samme formål, som hindringer for forkyndelse, og den omstændighed, at T opholder sig i Tyskland i øvrigt hindrer nærmere efterprøvelse af hans oplysninger om sin psykiske tilstand og de oplyste hindringer for at deltage - i også en kortere - hovedforhandling i Danmark.”

Forsvareren har i brev af 25. juni 2025 anført:

”Landsretten har anmodet om forsvarerens bemærkninger til spørgsmålet om, hvorvidt hovedforhandlingen kan og/eller skal gennemføres uden tiltaltes tilstedeværelse.

Det fremgår af retsplejeloven § 920 stk. 2, at retten kan bestemme at fremme sagen i tiltaltes fravær, hvis retten undtagelsesvis finder det nødvendigt. Det er en betingelse, at tiltalte udebliver fra retsmødet uden dokumenteret oplyst lovligt forfald.

Det fremgår af sagen refereret i U2001.611 H, at anklagemyndigheden og forsvareren samstemmende påstod sagen fremmet uden tiltaltes tilstedeværelse. Det blev lagt til grund, at tiltalte ikke ville kunne forstå en retssag, og at hendes tilstand ville kunne forværres, hvis hun skulle være til stede. Der var således ingen hensyn til retssikkerheden, der talte imod at fremme sagen uden tiltaltes tilstedeværelse.

Dette er ikke tilfældet i denne sag.

På linje hermed er sagen refereret i U 2021.1771 H, hvor Højesteret udtaler, at der skal foreligge ganske særlige omstændigheder, hvis landsretten skal behandle en ankesag uden tiltaltes tilstedeværelse.

Jeg er opmærksom på, at sagen har været berammet flere gange, hvor der er sket aflysning med baggrund i lægeerklæring fra T. Dette forhold betyder imidlertid ikke, at det nu undtagelsesvist er forsvarligt at fremme sagen uden hans tilstedeværelse.

Da T med baggrund i speciallægeerklæringen har lovligt forfald til retsmødet den 3. juli 2025, er der hverken grundlag for at afvise hans anke, eller gennemføre ankesagen uden hans tilstedeværelse.

Det fremgår af Den europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6, at T har ret til en retfærdig rettergang, og dette får han kun hvis han får lejlighed til at forklare sig for Landsretten. Det er uden betydning, hvor lang tid, der kommer til at gå, inden dette er tilfældet.

Jeg kan oplyse, at sagen mod medtiltalte Hubertz, hvis sag landsretten hjemviste til byretten, nu er berammet til foretagelse i Helsingør Ret den 9., 11., 15., 18., 22., og 30. september.

Hvis ankesagen på et tidspunkt skal afvises eller gennemføres uden min klients tilstedeværelse, bør det i det mindste afvente dom i sagen mod medtiltalte.”

Af en lægeattest af 1. juli 2025, som er udfærdiget af speciallæge Jana Höpfner på baggrund af undersøgelse af tiltalte den 1. juli 2025, fremgår, at der siden starten af juni 2025 er indtruffet en tilspidsning af de bestående og i speciallægeerklæringen af 28. februar 2025 beskrevne grundlidelser, at tiltalte som følge heraf fortsat er ude af stand til at rejse til Danmark med henblik på at deltage i hovedforhandlingen og ude af stand til at følge en hovedforhandling, herunder ved kortvarigt fremmøde af op til en times varighed. Af attesten fremgår desuden, at den aktuelle tilspidsning af grundlidelserne er indtruffet i forlængelse af, at tiltalte modtog indkaldelse til hovedforhandling i landsretten den 3. juli 2025, og at det er lægens prognose, at kredsløbet, hvor hver berømmelse og indkaldelse udløser en patologisk tilspidsning af de bestående grundlidelser, ikke vil kunne gennembrydes.

Efter votering afsagdes

kendelse:

Efter indholdet af speciallægeerklæringen af 28. februar 2025 og lægeattesten af 1. juli 2025, som er afgivet af speciallæge i psykiatri og psykoterapi, dr.med. Jana Höpfner, lægger landsretten til grund, at tiltalte aktuelt er diagnosticeret med periodisk depression af svær grad (ICD-10, F33.2), posttraumatisk belastningsreaktion (ICD-10, F43.1) med tendens til kronificering samt skadelig brug af alkohol (ICD-10, F10.1) i form af selvmedicinering, og at tiltalte på grund af disse lidelser aktuelt og indtil videre ikke er i stand til at deltage i og følge en hovedforhandling i ankesagen. Landsretten finder på baggrund heraf, at det ved de nævnte erklæringer er dokumenteret, at tiltalte på grund af sygdom har lovligt forfald ved dagens retsmøde.

Da det efter retsplejelovens § 920, stk. 2, er en forudsætning for afvisning af tiltaltes anke, at han er udeblevet fra retsmødet uden dokumenteret lovligt forfald, og da det af anklagemyndigheden i øvrigt anførte ikke kan føre til et andet resultat, tages anklagemyndighedens påstand om afvisning af tiltaltes anke ikke til følge.

Ved byrettens dom er tiltalte idømt fængsel i 2 år. Tiltalte har anket dommen med principal påstand om frifindelse i sagens forhold 1, afvisning, subsidiært frifindelse, i sagens

forhold 2, og subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden har kontraanket med påstand om skærpeelse.

Hverken retsplejelovens § 920, stk. 2, eller § 917, stk. 1, 2. pkt., jf. § 855, stk. 1, jf. stk. 3, nr. 4, jf. stk. 4, indeholder hjemmel til at gennemføre hovedforhandlingen i tiltaltes fravær. Gennemførelse af hovedforhandlingen i tiltaltes fravær kan derfor kun komme på tale, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder, som kan begrunde dette, jf. herved kendelse afsagt af Højesteret den 19. december 2000 (UfR 2001.611H) og domme af 29. januar 2007 (UfR 2007.1109/2H) og 15. januar 2021 (UfR 2021.1771H).

Efter en samlet vurdering af sagen, ankesagens forløb, gerningstidspunkterne ifølge den rejste tiltale, oplysningerne om tiltaltes helbredsforhold samt hensynet til sagens fremme finder landsretten, at der foreligger sådanne ganske særlige omstændigheder, at hovedforhandlingen i ankesagen kan gennemføres i tiltaltes fravær.

Landsretten lægger herved vægt på, at der er rejst tiltale for alvorlig kriminalitet begået i 2016, at tiltalte ved byrettens dom af 22. december 2020 blev idømt 2 års fængsel og udvist af Danmark for bestandig, og at ankesagen har været berammet til hovedforhandling i landsretten til påbegyndelse i henholdsvis oktober 2022, oktober 2023 og september 2024, men har måttet udsættes grundet tiltaltes psykiske tilstand.

Med hensyn til det oplyste om tiltaltes helbredsforhold lægger landsretten navnlig vægt på, at det fremgår af den nævnte speciallægeerklæring af 28. februar 2025, at tiltalte ”indtil videre” ikke er i stand til at deltage i og følge en hovedforhandling i ankesagen, at de terapeutiske muligheder for at opnå en forbedring af tiltaltes tilstand er begrænset, så længe ankesagen verserer, og at hver ny berømmelse indebærer risiko for en svær depressiv episode, som vil være til hinder for, at tiltalte deltager i og kan følge hovedforhandlingen.

Det må herefter anses for uvist, om og i givet fald hvornår der vil kunne opnås en forbedring af tiltaltes helbredstilstand, og der er dermed ikke udsigt til, at han inden for en rimelig tid vil kunne deltage i og følge en hovedforhandling.

De omstændigheder, at der ikke foreligger samtykke fra tiltalte eller hans forsvarer til at gennemføre hovedforhandlingen i tiltaltes fravær, og at tiltalte grundet sygdom vil være afskåret fra at afgive supplerende forklaring for landsretten, kan på baggrund af de anførte forhold ikke føre til et andet resultat. Landsretten bemærker, at tiltalte under sagens behandling i byretten har afgivet en udførlig forklaring.

Anklagemyndighedens subsidiære påstand om, at ankesagen kan gennemføres uden tiltaltes tilstedeværelse tages herefter til følge.

Thi bestemmes:

Anklagemyndighedens påstand om afvisning af tiltaltes anke tages ikke til følge.

Hovedforhandlingen i ankesagen kan gennemføres uden tiltaltes tilstedeværelse.”

T har med Procesbevillingsnævnets tilladelse kæret kendelsen til Højesteret. Landsretten har som følge heraf besluttet at aflyse hovedforhandlingen og udsat sagen på Højesterets behandling af kæremålet.

For så vidt angår straffesagen mod T2 bemærkes, at Østre Landsret ved dom af 6. november 2023 ophævede byrettens dom og hjemviste sagen til fornyet behandling i byretten. Ved Retten i Helsingørs dom af 9. september 2025 blev T2 i en tilståelsessag idømt 1 år og 8 måneders betinget fængsel. Anklagemyndigheden har for Højesteret oplyst, at T2 ikke agtes indkaldt som vidne under hovedforhandlingen i landsretten i sagen mod T, men at T2' indenretlige forklaring afgivet under tilståelsessagen forventes dokumenteret.

Anbringender

T har anført navnlig, at der ikke i retsplejeloven er hjemmel til at gennemføre en bevisankesag uden tiltaltes tilstedeværelse, når denne har lovligt forfald. Der foreligger herudover ikke ganske særlige omstændigheder, der kan begrunde, at hovedforhandlingen gennemføres uden hans tilstedeværelse.

Sagen er ikke sammenlignelig med situationen i UfR 2001.611 H, hvor den tiltalte var psykisk, og hvor der var enighed mellem parterne om at gennemføre sagen uden den tiltaltes tilstedeværelse. Sagen er heller ikke sammenlignelig med situationen i UfR 1995.418 R, hvor den tiltalte var blevet ramt af et slagtilfælde med betragtelig reduceret intellekt til følge, og hvor tilstanden måtte anses for uheldelig, og hvor størstedelen af hovedforhandlingen var gennemført med hans tilstedeværelse.

Han vil ikke få en retfærdig rettergang i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, hvis ankesagen gennemføres uden hans tilstedeværelse i et tilfælde, hvor han har lovligt forfald. Dette gælder også, selv om det er uvist, om og i givet fald hvornår der vil kunne opnås en forbedring i hans helbredstilstand, og det ikke kan oplyses, om han vil være i stand til at møde i landsretten inden for rimelig tid.

Hensynet til retssikkerheden skal afvejes over for risikoen for, at ankesagen ikke eller kun efter meget lang tid kan gennemføres. Det afgørende må her være hensynet til retssikkerheden.

Det giver ikke mening at gennemføre en bevisanke uden at høre hans forklaring. Landsretten bør få mulighed for at danne sig et personligt indtryk af ham, ligesom det vil være af afgørende betydning, at han får mulighed for at forholde sig til T2' nye indenretlige forklaring afgivet under hans tilståelsessag. Dette gælder i særlig grad, da T2' forklaring inkriminerer ham, og da T2 under straffesagen ikke ønskede at svare på hans forsvarers spørgsmål.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at retsplejemæssige hensyn tilsiger, at sagen undtagelsesvis må fremmes uden Ts tilstedeværelse.

T er aktuelt diagnosticeret med periodisk depression af svær grad, posttraumatisk belastningsreaktion med tendens til kronificering samt skadelig brug af alkohol i form af selvmedicinering. På grund af disse lidelser aktuelt og indtil videre er han ikke i stand til at deltage i og følge en hovedforhandling i ankesagen. Det fremgår af lægeerklæringerne, at der ikke er nogen tidshorisont med hensyn til, hvornår han vil forventes at kunne møde op til en hovedforhandling i landsretten. Tværtimod vil den onde cirkel, hvor hver berømmelse og indkaldelse medfører en forværring af hans tilstand, ikke kunne brydes.

Der er således tale om helt særlige omstændigheder, hvor det er vanskeligt at se for sig, hvordan sagen på noget tidspunkt vil kunne gennemføres med Ts deltagelse. Som det fremgår af de lægelige oplysninger, er hans psykiske tilstand i høj grad afhængig af den verserende sag, og så længe den ikke er afgjort, vil han efter det oplyste vedblivende være så psykisk påvirket, at han ikke vil være i stand til at deltage i et retsmøde.

Sagsbehandlingstiden har herudover allerede været meget langvarig, både samlet set og i ankeinstansen. Gerningstidspunkterne i den rejste tiltale er i 2016, og byrettens dom er afsagt i december 2020. Der er derfor et stort hensyn at tage til sagens fremme. T har allerede afgivet en udførlig forklaring i byretten om de forhold, der er rejst tiltale for, hvorfor landsretten ikke vil være uden oplysning om hans stillingtagen til tiltalen, når sagen skal fremmes.

Sagen adskiller sig fra UfR 2001.611 H, idet der ikke er tale om en sag omfattet af retsplejelovens § 684, stk. 1, nr. 3. I lighed med den sag er der imidlertid tale om en situation, hvor det

er den tiltaltes psykiske sygdom, der er til hinder for sagens fremme, og hvor der ikke er udsigt til bedring inden for rimelig tid.

Fremme af hovedforhandlingen uden Ts tilstedeværelse vil være i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, idet der er tale om en ankesag, og da der med oplysningerne om tiltaltes psykiske tilstand og de usikre oplysninger om udsigten til bedring inden for rimelig tid foreligger tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at fremme sagen. Tiltaltes interesser er desuden tilstrækkeligt beskyttet, henset til at der er tale om en ankesag, hvor tiltalte allerede har afgivet en udførlig forklaring i byretten, og da han i landsretten vil være repræsenteret af sin forsvarer, som også var til stede under T2' tilståelsessag. Advokaten vil således under landsrettens behandling af sagen mod T kunne gøre opmærksom på, at T2 ikke ønskede at svare på dennes spørgsmål.

Det tilkommer den ret, der skal dømme i en straffesag, at skønne over, om sagen kan fremmes i den tiltaltes fravær. Der vil kun under ganske særlige omstændigheder være grundlag for at tilsidesætte dette skøn, jf. også UfR 1988.114/3 H.

Højesterets begrundelse og resultat

T er ved Retten i Helsingørs dom af 22. december 2020 fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 299 a (sagens forhold 1 og 2) og straffet med fængsel i 2 år. Han har anket dommen med påstand om frifindelse i forhold 1 og afvisning, subsidiært frifindelse i forhold 2. Anklagemyndigheden har kontraanket med påstand om skærpelse.

Efter retsplejelovens § 853, 1. pkt., skal tiltalte personligt være til stede i retten under hele hovedforhandlingen, indtil sagen er optaget til dom, medmindre andet er bestemt i loven. Ifølge 2. pkt. kan rettens formand dog efter anmodning fra tiltalte tillade, at tiltalte ikke er til stede under hovedforhandlingen eller en del af denne, hvis det findes ubetænkeligt, at tiltalte ikke er til stede.

Retsplejelovens § 855 bestemmer, at sagen skal udsættes, hvis tiltalte udebliver ved begyndelsen eller i løbet af hovedforhandlingen og ikke straks kan bringes til stede, medmindre retsformanden tillader, at tiltalte ikke er til stede, jf. § 853, 2. pkt., eller retten beslutter at fremme hovedforhandlingen helt eller delvis efter stk. 2 og 3. Der er ikke hjemmel i § 855, stk. 2 og 3,

til at gennemføre hovedforhandlingen, hvis tiltalte har lovligt forfald, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder, jf. Højesterets kendelse af 19. december 2000 (UfR 2001.611) og Højesterets domme af 29. januar 2007 (UfR 2007.1109/2) og 15. januar 2021 (UfR 2021.1171).

Bestemmelserne i § 853 og § 855 finder også anvendelse i ankesager, jf. § 917, stk. 1, 2. pkt., hvis anken omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld.

Det er for Højesteret ubestridt, at T har lovligt forfald af helbredsmæssige grunde, og han har modsat sig, at hovedforhandlingen gennemføres uden hans tilstedeværelse. Sagen skal derfor som udgangspunkt udsættes, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder, som kan begrunde, at hovedforhandlingen alligevel gennemføres uden hans tilstedeværelse.

Dommerne Poul Dahl Jensen og Søren Højgaard Mørup udtaler:

Det fremgår af de foran nævnte afgørelser, at der ved vurderingen af, om der foreligger ganske særlige omstændigheder, skal lægges vægt på, om tiltalte på grund af sin psykiske tilstand er ude af stand til at forstå og følge hovedforhandlingen, om fremstillingen af tiltalte efter lægelige oplysninger er uforsvarlig, og om der er udsigt til en bedring af tiltaltes tilstand inden for en rimelig tid.

Efter de lægelige oplysninger om T må det lægges til grund, at han lider af depression, post-traumatisk belastningsreaktion samt angst. Som nævnt er det ubestridt, at han som følge heraf har lovligt forfald og således ikke for tiden vil kunne møde i landsretten og deltage i en hovedforhandling. Der er imidlertid ikke grundlag for at antage, at hans psykiske lidelse er af en sådan karakter og sværhedsgrad, at han vil være ude af stand til at forstå hovedforhandlingen og afgive forklaring i retten.

Som følge heraf finder vi, at betingelserne for undtagelsesvist at gennemføre hovedforhandlingen uden Ts tilstedeværelse ikke er opfyldt. Vi stemmer derfor for at hjemvise sagen til landsretten, med henblik på at landsretten tager stilling til, hvor lang tid sagen skal udsættes.

Dommer Lars Apostoli udtaler:

Af de grunde, som landsretten har anført, tiltræder jeg, at der foreligger sådanne ganske særlige omstændigheder, som kan begrunde, at hovedforhandlingen kan gennemføres uden Ts tilstedeværelse.

Herefter, og da fremme af hovedforhandlingen under disse omstændigheder ikke findes at være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om retten til retfærdig rettergang, stemmer jeg for at stadfæste landsrettens kendelse.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Højesteret ophæver herefter landsrettens kendelse og hjemviser sagen, med henblik på at landsretten tager stilling til, hvor længe sagen skal udsættes.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse ophæves og sagen hjemvises, med henblik på at landsretten tager stilling til, hvor længe sagen skal udsættes.